

# המיצב הפיסולי המופתי של לאה אביטל

אביטל מחברת את הגוף האנושי עם חלל התצוגה ועולם הדוממים והחומר. זהו פיסול בשחור-לבן בלבד, כמשחק שח-מט שהומר אל האובייקטים והחלל



עוזי צור |

11:51 30.01.2015

לאה אביטל, "השלמה עם חוסר", אוצר: יוסף קריספל, גלריה נגא, תל אביב

לאה אביטל, במיצב פיסולי מופתי, מחברת את הגוף האנושי עם חלל התצוגה ועולם הדוממים והחומר. זהו פיסול בשחור-לבן בלבד, כמשחק שח-מט שהומר אל האובייקטים והחלל: פיסול לשמו ולא לשמו שנעשה מצרך כל כך נדיר. המבט על התערוכה כמכלול הוא אחד היפים שראיתי זה זמן רב: תוצאה של שיתוף פעולה מתמשך ומפרה של האוצר, הרשם והצייר יוסף קריספל, והאמנית הפסלת. והתערוכה אכן מתקיימת כמיצב פיסולי הנובע מהרישומי, מרישום הולדתו של הרעיון, הנוכח חלקית גם ביצירה הסופית. כשנכנסים לחלל נגלית קומפוזיציה כמעט מושלמת של משקלים המצויים במתח המתמיד שבין איזון לאי-איזון: "טבע דומם" תלת-ממדי החורג מהרישום השחור-לבן של בריאתו אל האובייקטים הפיסוליים ואל ה"דף" הלבן התלת-ממדי של הקוביה הלבנה שבחללה מוקמו. ובו בזמן הוא גם כמו חוזר אל הרעיון הגרפי של הולדתו; במעגל סביל של התרחשות מחזורית. שילוש שכל אחד מקודקודיו מוקם במדויק בחלל.

בחזית, כמעט באמצע, מונחת באלכסון רגל אדם לבנה שנקטמה בחלקה העליון על כן לבן מרובע וגבוה כשהיא חורגת ממשטחו העליון במקצב משתנה, במתח האסתטי שבין גיאומטריות הכן הרבועה לאנטומיית הרגל המעוגלת. בעומק החלל, כמעט לכל גובה הקיר שמימין, תלויה לעצמה צללית נפילית, אנכית, של שפם גברי מעוצב כמו פעם (כשפם של הסרסור הוונציאני מסרטו של ויסקונטי "מוות בוונציה") תלוי על צדו. על הקיר הרחוק, משמאל, בחצי גובה, מרחפת אופקית זרוע יד אדם לבנה מחושקת בתוך עיגול שחור. והשילוש הזה של הלבן / השחור /

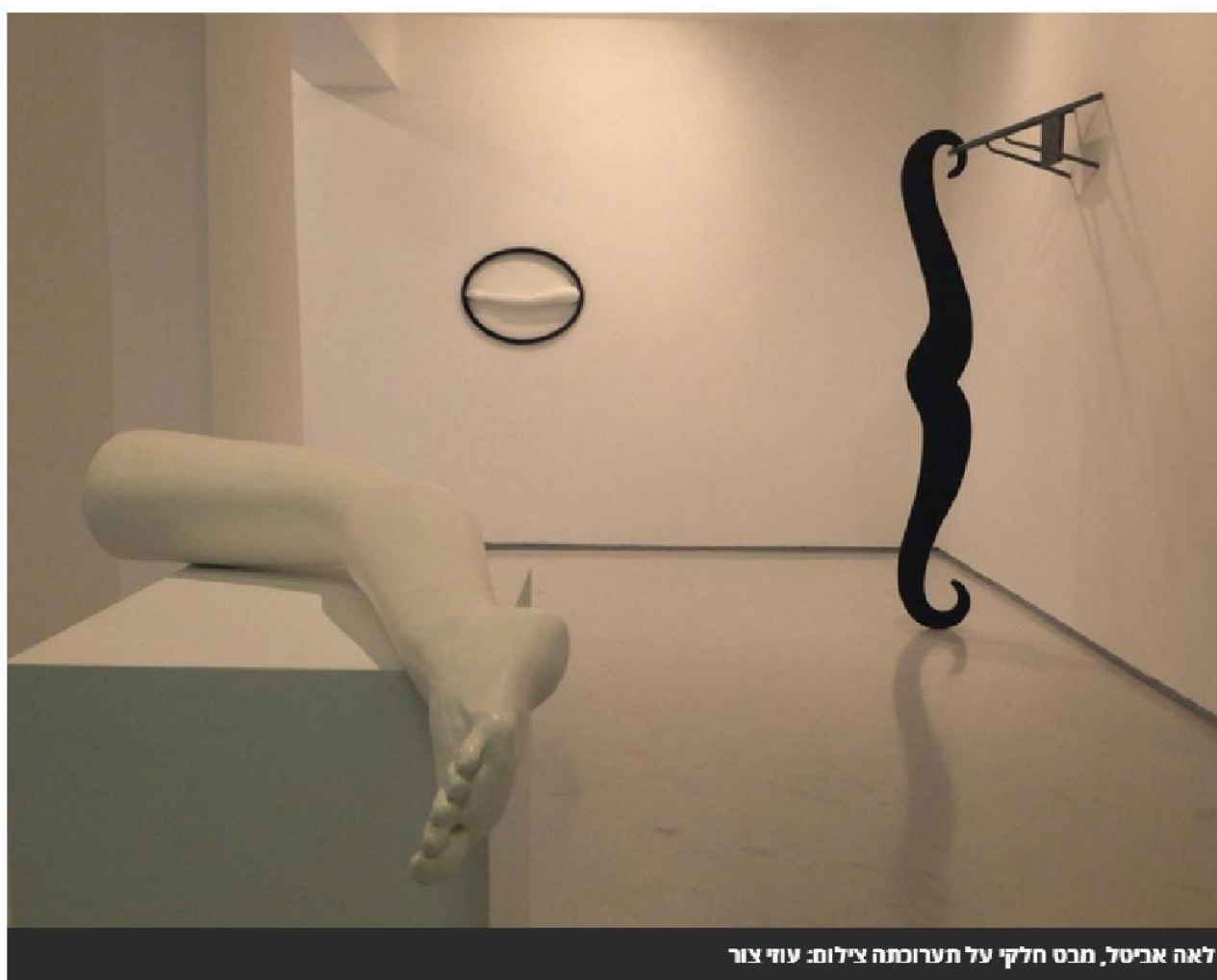


קריאת זן



הלבן שחור, של האנטומי וההנדסי, של הפיסול והצללית, של משחקי הגדלים הריאליים והמוגזמים (בניגוד להקצר הפרספקטיבי), כל אלה בוראים את יופיו של "הטבע המת" הזה.

כשבוחנים את כל אחד מהפסלים לגופו מתגלה שכף הרגל מסובבת בעצם לאחור ביחס לאנטומיה של הרגל עצמה. שצללית השפם הממשית תלויה ומשתלשלת מחלקו העליון של סולם כהה הניצב אנכי (אופקי) על הקיר, ויש גם לבחון את יפי הצללים העכבישיים שהסולם מטיל בהיקפו. גם זרוע יד האדם הגדומה מחושקת בחושניות רבה בחיק צמיג שחור של אופניים (מקיטוע של "האדם הוויטרובי", חזון שלמות גוף האדם של ליאונרדו דה וינצ'י, הרשום בתנועה סיבובית בחיק מעגל מושלם). אך גם בה, במבט נוסף, מתגלה עיוות בהמשכיות שבין הזרוע לכף היד המעוררת במתבונן תחושה לא מובנת של מועקה.



לאה אביסל, מבס חלקי על תערוכתה צילום: עודד צור

במרכז החלל בנתה האמנית מעין שער ניצחון לבן וסכימתי המרחף מעל הרצפה ונצמד מנגד

לתקרה וכמו מחלק את החלל לשניים, אך במיוחד קוצב ומסגר את המבט המשתנה של מוקדי הפיסול השונים של המבקר הנע בחלל, משמש כמין כעבה צחורה שאתה סובב ובוהן מבעדה את זוויות המבט המשתנות עם תנועתך ביחס אליה ואל אברי המיצב השונים. זהו "שער ניצחון" שאולי מעצים את תחושת ההירחאיות של אנדרטאות גבריות אחרות שאביטל שוברת וקוטמת באופנים שונים ויצירתיים. כטורסו הגברי שהיה לאגן ירכיים שהיה לאגן ניקוז מופשט, יצוק מחומר לבן, נוקשה ושביר, מונח על כן לבן מרובע וגבוה.

בחלקו השני של החלל מתרחש מעבר מרתק מרישום לפיסול – שני קווים שחורים מתפתלים בחלל על רקע לבן כשרבוט בעיפרון על דף לבן שזכה להתממשות פיסולית בלובן החלל הממשי. האחד מגיח בנקודה מסוימת מהקיר והשני מתפתל 'עצמאי' בחלל. התממשו לעצמן גם כפות הידים הלבנות שרשמו את הקווים, אחת מהן בקצה הקו המגיח מהקיר, מלטפת ברכות את אחד מעיקוליו ובכך כמו סוגרת מעגל. כדאי להתכופף מסביב לרישום המפוסל בכמה נקודות ולבחון את האופן שבו הקווים נקשרים ונפרדים זה מזה בחלל ואת משקלי כפות הידיים שלאורכם.